

REDACȚIA

Deak Perencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 ..
Pe 1 lună .. 2 ..Nr-ii de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deak Perencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
oară 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Socialiștii la Mannheim.

(*) În Germania partidul socialist e o putere respectabilă. Și anume: nu numai prin numărul deputaților din Reichstag, ci mai ales prin capacitatea rară a unora dintre ei și a celor trei milioane de aderenți încercați, votanți parmenenți, pe cari îi are în marele imperiu. Puterea cea mai temută a socialiștilor germani este însă admirabila lor organizare și disciplină.

Iată de ce congresele anuale ce țin trec întotdeauna drept evenimente cari sunt urmărite cu deosebită atențiune nu numai în Germania, dar în Europa întreagă. Nu odată adecă, ci adeseori congresele acestea pun în discuțiune idei cari își fac apoi ocolul prin toată Europa, agitând toate spiritele și chiar determină anume acțiuni din partea statelor.

Congresul din anul acesta era urmărit cu deosebit interes mai ales din cauza chestiei asupra căreia se credea că se va lua deciziune senzațională. E vorba de grevele în masă, chestie pe care Bebel o asvirlise în discuția congresului din anul trecut, ținut la Iena. D'atunci ea s'a discutat nu numai în sinul socialiștilor germani, dar și acelor din alte state. Pentru congresul din Mannheim era din destul de coaptă spre a fi supusă unei definitive hotărâri.

Bebel este o capacitate atât de strălucită, are asupra partidului socialist o influență atât de mare, în cât nici îndoială nu încap: ideea pusă în discuție de el, ori care ar fi ea, are să triumfe.

E bătrân, dar și azi vorbește cu atâta vervă, în cât răpește pe auditor, și din puterea cu care ținea piept lui Bismarck, n'a pierdut nimic. Din contră: a câștigat încă în ce privește autoritatea, căci dela Bismarck încoace toți cancelarii au avut să sufere și adesea să mărturisească superioritatea minții lui.

Dacă Bebel se rostea deci pentru greva în masă, nici vorbă: congresul dela Mannheim așa era să decidă. Germania, prin urmare, s'ar fi aflat în ajunul unei lupte interne nemai pomenite, cu urmări incalculabile.

Bebel însă a pus în discuție ideea nu pentru a o realiza, ci pentruca înfierbântând, până și celor mai radicali să le demonstreze că nu este bine a se face greve în masă. Asemenea greve ar duce adică negreșit nu numai la ciocniri sângeroase cu armata, reprezentantă a puterii statului, dar la ruina economică, căci pe d'oparte s'ar ruina patronii, pe de alta ar ajunge în mizerie mii și mii de familii.

A se vărsa sânge, a zis Bebel, nu este cu cale decât într'un singur caz: când sunt în joc libertățile poporului.

În Germania azi însă libertățile publice nu sunt primejduite, ci toți cetățenii se

bucură de aceleași drepturi, alegerile parlamentare se fac pe baza sufragiului universal... » Dacă libertatea popoarelor ar ajunge amenințată, atunci și așa ar pune mâna pe armă toți, nu e nevoie de agitare și broșuri«, a zis Bebel. »Iar dacă nu este ideie care să câștige inimile, care pe cei slabi să-i facă tari, pe cei lași curagioși, zadarnic s'ar proclamă greva în masă ori anarhia complectă, nu s'ar găsi nimeni cine să se jertfească«.

Scurt: după ce anul trecut a pus-o în discuție, tot Bebel a pus la dosar chestia grevei în masă, declarându-se contra acestei idei.

S'au aflat, bine înțeles, în sinul congresului și elemente mai radicale, care au susținut greva în masă și au acuzat pe Bebel că n'are curaj să pornească lupta pe acest teren. Bătrânul li-a replicat însă că într'adevăr, nu simte curajul a îmbrânci la dezastru pe nimeni!

De altmintreli chiar cei mai mari aderenți ai grevei în masă înțeleg să se proclame astfel de greve numai în cazul unui război, adică pentru a împedea războiul pe care Germania l-ar porni contra unui stat ori altul, după cum s'a agitat ideea proclamării acestei greve și la caz dacă Germania ar avea de gând să intervină pentru potolirea revoluției din Rusia, deci în favorul țarismului.

Bebel nici chiar în acest caz nu crede că s'ar face bine proclamând greva în masă. Îndesebi din motivul — cel principal — că și așa nu s'ar ajunge la rezultat. El a zis adică: »E sigur, că în caz de război extern, nici guvernul german n'ar stă cu mâinile în sân, să vadă ce vor socialiștii: aprobă ori nu războiul, ci numai de cât ar aresta pe șefi. Noi trebuie să ne împăcăm cu gândul că în Germania toate sunt altfel de cât în alte părți. Noi avem a face cu o împărăție de care n'a mai fost și poate că nu va mai fi«.

Congresul a primit părerile lui și astfel chestia grevei în masă s'a luat dela ordinea zilei, s'ar putea zice: a fost înmormântată.

În chestia convocării congresului. »Telegraful Român« scrie:

»La întrebările ce ni-se fac din unele părți în privința întrunirii congresului nostru național-bisericesc, după informațiunile ce le avem dela locul competent, putem spune, că s'au făcut la timp toate pregătirile necesare, pentruca întrunirea congresului să se poată face la termenul statutar. S'au întreprins de timpuriu pașii de lipsă, pentru a se lua la cunoștință întrunirea congresului și din partea Majestății Sale, și acum se așteaptă în toată ziua sosirea preinaltului rescript despre luarea întrunirii congresului la cunoștință, pentruca apoi congresul să poată fi convocat«.

Statul și libertățile.

De dr. U. T. Mihaiu.

VIII.

2. Franca.

Franca primește libertatea presei din mâna darnică a revoluției din 1789. Noi vorbim de libertatea, nu de istoria presei. Cel dintâiu jurnal l'a fondat tiranicul Richelieu la 1631, numit »Gazette de France« dar libertatea presei datează numai dela anul memorabil 1789 încoace.

Intr'un timp când Anglia cunoștea libertate presei, jurnalismul francez e proțâpît de o censură despotică. Voltaire, Candorcet, Beaumarchais, enciclopediștii, sunt arestați, pedepsiți, persecutați, exilați. Ghiara veninoasă a censurei se cioantă abia în 1789 cu »briciul democrat« al ghilotinei.

Acela care și-a câștigat meritele nemuritoare pentru libertatea presei e Mirabeau. Manualele lui vor rămâne în istoria presei învăluite în o aureolă eternă. Mirabeau atacă incvizițiunea spirituală și censura care vrea să »lase să circuleze numai adevărurile triviale și erorile favorisate«. Acest mare bărbat nu pricepe »că prin ce adresă se poate închide în 20 de capete, cât de bune să le presupunem, judecata, știința, spiritul și erudițiunea unui popor întreg?«

Inteligența și adevărul nu sunt mărfuri proprii monopolului, nici reglementărilor particulare, ele nu se pot imagina și marca ca drapurile ori ca lănele... Ce servitudine rușinoasă, când trebuie 20 de censori să taie penele de cari voim să ne servim?«

Când se subordonează presa poliției, atunci se poate totul inspecta: musica, dansul, conversațiunea, promenada, schimbul de priviri, etc.

Mirabeau străbate mai adânc în mecanismul vieții sociale și politice zicând: »Arta mare de a governa consistă a cunoaște toate lucrurile în țară. Guvernul vrea să cunoască vederile poporului, și toate scrisorile ce le-ar putea manifesta, sunt înăbușite cu cea mai aprigă vigilență. Regele vrea să unească spiritele și inimile, și cea mai scârboasă tiranie, e aservirea gândirei, care urmărește toate spiritele și indignază toate inimile...«

»Regele vrea să cheme Francezii la elecțiuni libere a reprezentanților lor, pentru a cunoaște dimpreună cu ei situațiunea națiunii și pentru a ordona remediile pe care le nevoiește. Dar miniștrii fac totul ce stă în puterea lor, pentru ca Francezii să nu se înțeleagă, pentru ca miile de divisiuni de care națiunea neconstituită e de mai multe secole viciată, să isbucnească din nou, fără mijloc de uniune și concurs. C'un cuvânt, »Adunarea Națională« e o nenorocoasă agregatiune de partide inimice, a cărei operațiuni incoherente, false și desastroase, ne aruncă prin ură și anarhie sub vergeaua despotismului, dar nu un corp de

frați dirigeat prin interese comune, animat de principii potrivnice, străbătut de aceleași vederi, care fac să nască un spirit public fondat pe amorul și respectul legilor...»

»Fără libertatea presei nu poate exista nici instrucțiune nici constituțiune!«

La finea secolului XVIII nu sunt în tot universul decât trei popoare libere: Anglia, America, Franca. Pe tribuna din Londra și Philadelphia dezbăt oratorii numai interese engleze și americane. Superioritatea, gloria și tragicul tribunei franceze e faptul, că aici nu se discută atât interesele, ci principiile și drepturile, nu numai a civului francez, ci a întregii omenimi. Tribuna franceză nu e o platformă ordinară, ea este o movilă impozantă. De aici se anunță primele idei de libertate, azi familiare tuturor, dar care aveau atunci strălucirea formidabilă a nouității.

Revoluția franceză anunță în declarațiunea din 1789: *Libera comunicație a gândirilor și a opiniunilor e unul din drepturile cele mai prețioase a omului. Tot cetățeanul poate deci vorbi, scrie, imprima liber, fără a atinge abuzul acestei libertăți în casurile determinate prin lege.*

Declarațiunea din 1793 e cu mult mai liberă: *»Dreptul de a manifesta gândirea sa și opiniunile sale, fie pe calea presei, fie după aliă manieră... nu poate fi interzis.«*

Convențiunea din 1793 e cu mult mai radicală, decât constituantă din 1789. Constituantă a prevăzut abuzul libertății presei și lasă o ușiță deschisă legii, care o poate înfrâna. Ea dă cu o mână, și detrage cu cealaltă. Ea cinstește și reține totodată. Dărnicia ei nu e expresia absolută a sincerității politice. Convenționalii represintă fidelitatea desărșită și întregă. Ei zin deschis și franc: *»Dreptul de a manifesta gândirea sa prin presă e absolut. El nu poate fi interzis.* Convenționalii iau o precauțiune escelentă. Ei visează nu numai usurpările guvernământului, dar și usurpările legislatorului.

O declarațiune de drepturi e o constituțiune; ea este ceva ce stă înafară și presus de lege; ea e o lege superioară; ea e un act constituțional unde sunt înregistrate lucrurile de care legea însăși nu poate să se atingă.

Declarațiunea din 1793 sa distins prin o agerime de observație extremă, ea a observat caracterul obiectului ei deplin, de aceea a substras libertaten vorbei și a presei legislatorului; ea a spus în principiu că *libertatea vorbei și a presei nu poate fi de loc interzisă, prin ori cine ar fi.*

Aceasta e un pur și înalt liberalism. In materia asta fragilă nu se poate lăsa nimănuia nici cea mai mică rezervă, căci o singură crepătură lăsată intervenirei deschise, se poate lărgi după plac și poate deveni o poartă desfăcută. E absolut imposibil a fixa limita unde usagiul libertății gazetare devine abuz. Ce e abuzul? Acesta

e foarte greu de definit. Abuzul e momentul unde eu, cel puternic, guvernul, ori legislatorul, mă simt genat, incomodat ori biesat. Dar acesta e arbitrarul, căci susceptibilitatea și sensibilitatea guvernelor și legislatorilor e infinită, nedefinită și indefinibilă. (Fagnet).

Imbelșugata libertate a presei nu a trăit mult timp după declarațiunea ei festivă. Napoleon I, pervertește toată opera revoluționară din 1789 și 1793 și impune în curând tăcere miilor de voci trezite prin revoluție. Bonaparte a crezut că omul e creat de natură pentru a fi administrat, cenzurat, inregimentat, centralizat și cu vigoare guvernat. Politica lui cesară omoară libertatea tineră a presei. Aceasta e idea capușinului Chabot, care declară că *»presa a fost necesară pentru a inaugura regimul libertății, dar după ce s'a ajuns scopul, nu e de lipsă de libertate, de frică, a nu compromite libertatea însăși.«* Prin decretul din 1810 se reetabilează cenzura regimului. Libertatea presei e o umbră, ea mai trăește numai după nume. Moștenirea prețioasă a a revoluției și rodirile atător genii incomparabile sunt nimicite.

Jurnalismul liber e masacrat. Cenzura măcelărește cu creionul roșu ori-ce idee liberală. Despotismul e în plină înflorire. Numărul jurnalelor care a fost în epoca revoluției de 1400, se reduce la 3 jurnale cenzurate.

Sub toate regimurile următoare, cari sunt tipice prin reacționarismul lor întărit, presa nu poate ajunge la o libertate deplină. Cele mai smintite cuvinte ale reacțiunii care s'au exprimat în timpul ultim în Franca, au fost după-cum scrie Fagnet, acelea a guvernului din 24 Mai 1873, care a zis, că vrea să facă să domnească în Franca *nu numai ordinea materială, dar și cea morală.* Aceasta nu e de loc funcțiunea guvernului. Un guvern care vrea să se ocupe de *ordinea morală*, nu mai e un guvern modern, rațional, liberal, ci eclestic, teocrat, antic. Statul cunoaște numai delict materiale, el nu cunoaște delict morale. Nu există delict de opiniune, nici delict de scris, nici delict de vorbă. Libertatea presei e absolută, nu se poate să existe nici o lege peste presă.

Prin legea din 29 Iulie 1881 obține Franca aproape o sută de ani după declarațiunile libertăților, libertatea presei, întregă și fără limită. Libertatea presei a dus la unele abuzuri, la violență și provocațiunii. Dar experiența a dovedit inutilitatea lor, și lumea sa dedat cu violența și cu provocațiunile. Dela o vreme s'au moderat ele de sine și au încetat. Publicul a zis, că aceste inconveniente sunt însă cu prisosință recompensate prin avantagiurile publicistice nelimitate care poartă și răspândește lumina pe alocurea.

O masă prodigioasă de hârtie inprimată împrăstie azi în toate clasele sociale o infinitate de idei, impresiuni, noțiuni și fapte. Presa e ca aerul pe care îl respirăm, ea e pretutindenea, ea ne înconjoară, ea ne străbate, ea ne luminează și ne mișcă, nimeni nu poate sta față de ea străin și indiferent. Și după cum a vorbit cel mai mare jurnalist francez, Girardin, *puterea publică nu poate face nimic împotriva presei, numai jurnalul singur poate combate jurnalul.* Presa e o forță enormă și neînfrânilă ca aceea a oceanului; dar ca oceanul, ea află în ea însă — și echilibrul propriu.

3. Guvernele despotice.

Și azi mai sunt ministrii care se tem de libertatea presei, ca hydrofobul de apă rece. Ministrii aceștia constitue guvernele despotice. Intr'un secol de lumină, caracteristic prin un liberalism galant, afabil, curtenitor, samănă aceste guverne cu catacombele strâmte și lugubre ale evului mediu.

Din Dietă.

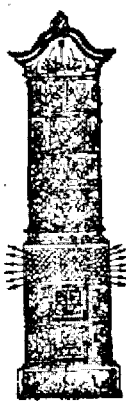
Ieri în 2 Oct. n. comisiunea verificătoare a IX-a a ținut ședință sub presiul deputatului *Malatinszky György*, fiind notar *Vasile Goldiș*. Acestei comisiuni i-s'au avizat spre pertractare și decider mandatele deputaților conte Karácsonyi Jenő și conte Üchtritz-Amade Emil. În ședința de ieri comisiunea a ales referenți pe deputatul *Markbot Aladár*, căruia i-s'a predat spre referare mandatul contelui Karácsonyi și pe deputatul *Vasile Goldiș*, care va avea să refere în cauza mandatului contelui Üchtritz. Ședința proximă s'a fixat pe ziua de 27 Oct. n.

Revizuirea constituției și sufrajiul universal.

Domnul Lutz Korodi refugiat în Germania dinaintea furiei șoviniste de acasă sub titlul de sus tractează în *»Preussische Jahrbücher«*, chestiunea reformei electorale în Austria și Ungaria pentru a cărei rezolvare s'au angajat ambele guverne, și acum adversarii reformei s'au pus pe lucru să scape de aceea reformă.

În Austria — zice dl Lutz Korodi — la propunerea polonului Szarzynsky, adversar reformei, electorale comisiunea reformei electorale a decis solicitarea unei comisiuni de 9, care să revidieze §§ 11 și 12 a legii fundamentale austriace din 1867 aceea ce ar însemna, că reforma electorală, împedecată de acest băț pus în roatele ei, nu s'ar putea efectui în scurtul timp de 4 luni cât face durata perioadei legislative de acum.

Rămâne dar ca ministrul prezident v. Beck să afle o cale de a tăia firul acestei trăgănări, adecă a scoate bățul din roate,

Atențiune!

Aduc la cunoștința p. t. public, că aici în

ARAD,
strada Deák Ferencz nr. 20
lângă hotelul «V A S S.»

din fabricatele fabricantului de cuptoare
din Timișoara (Temesvár), alui

Pucher András,

din fabricate de prima calitate din țară po-

trivite pentru încălzit cu lemne,
căr buni și cocs, pentru sporurile,
vanele de scaldă și lespezile de pă-
rete, putându-se face totodată și even-
tualele comande pentru curățiri, repa-
raturi și altele.

Prețuitul sprijin al onoratului
public îl cere cu tot respectul :

PRODANOVITS DÖME.

căci dânsul într'atâta este angajat în aceasta afacere, încât ori o rezolvează în actuala sesiune parlamentară, ori trebuie să-și tragă consecvențele unei căderi nu prea glorioase.

Guvernul unguresc, de silă, continuă dl Lutz Korodi, încă este angajat, — prin mandat dela coroană — la realizarea sufragiului universal. Dar acesta se știe ajută. Până mai eri alaltăeri a tăcut ca pește în apă despre modalitățile noului drept electoral și s'a mulțumit cu vizarea la studiile temeinice ce reclamă aceasta reformă, fără de cari — se zice — orice pripeală este identică cu lipsa sentimentului de datorie patriotică. Pe calea acesta vrea să-și lungească firul vieții guvernul kossuthist, a cărui misiune este legată de crearea reformei electorale, dar acesta insistă la viață mai îndelungată dacă nu pentru altceva, atunci pentru aceea ca să-și căpătuiască cât se poate de mulți aderenți în funcțiunile publice. Așa bunăoară un ministru căpătuește pe socrul fetei sale într'un oficiu mai înalt al justiției, al doilea și al treilea face în minister loc unor rătași și neînsemnați partizani ai săi, iar frațele ministrului de comunicație Francisc Kossuth, care până acum locuia molcom în Italia, apare deodată pe orizont și-și descoperă inima patriotică, că nu e străin de-a veni în Ungaria ca să fie directorul căilor ferate ungare. Cu alte cuvinte se fac încercări de acomodare întru toate referințelor din statele balcanice, de a căror unire cu Ungaria într'un puternic imperiu maghiar și altfel atât de bucuros visează politicianii maghiari de talie mai leventă.

În sfârșit trebuie să se spună și un cuvânt liniștitor în chestia reformei electorale și iată-l un oficios în »Zeit« din Viena descântă, că atâta se poate de acum spune că întocmai ca și în Austria și în Ungaria va fi considerat »punctul de vedere național«, totodată să se scrie parlamentului, că deodată cu urgentarea reformei electorale își forțează și dizolvarea sa, și fiindcă alegerile în Ungaria sunt plăceri din cale afără constituitoare, este de prevăzut cum își vor

înfrâna nerăbdarea domnii situației din parlamentul maghiar. Puterea mișcătoare trebuie să se afle dar în Viena. Curtea însă nu poate admite »punctele de vedere naționale« dacă e ca întreaga reformă electorală să nu se facă de nimica. Ca înțeles europeanesc vorbind aceasta n'ar fi altceva, decât noua sancționare a absolutei dominațiuni maghiare cu eschiderea unei participări vrednice de amintire a majorității populațiunii nemaghiare în reprezentanța țării«. Atunci schimbarea ar consista numai în aceea, că acest absolutism în viitor ar figura sub firma falsă a îndreptățirii egale politice.*) Deja admiterea prealabilă a unui atare proiect de lege ar atrage după sine incalculabile pagube pentru prestigiul Coroanei: depozitarii puterii i-ar încurajia la nouă năvăliri împotriva unității imperiului, iar nemaghiarii, blând spus, ar fi formal împinși la o opoziție neamicală față de dinastie. În curtea din Viena însă sigur nu se simte lipsa unor noi conflicte interne.

Până aici dl Lutz Korodi. Ziarele de astăzi ne surprind cu știrea că guvernul a adoptat sistemul pluralității votului electoral pus la noi pe bazele »punctului de vedere național«. Astfel că se formează anumite clase de alegători, formate după interesele maghiarilor.

Sistemul votului plural consistă în aceea, că un alegător, după stările prevăzute în lege să aibă mai multe voturi. Vor avea dar mai multe voturi cei-ce aparțin claselor maghiare. În chipul acesta numărul alegătorilor vor fi 2—2.5 milioane în țară, dintre cari jumătate compuși din un fel de viriliști maghiari, iar cealaltă jumătate rămâne apoi compusă din adevărații alegătorii pe baza censului. Va să zică stăm la frângerea pânilor. Să stăm bine, să stăm cu frică sfânta jertfă cu pace să o aducem. Totul, dar totul tot, pentru națiune, aceasta să se știe și în Budapesta, și în Viena deopo-

*) »Népszava« prerinde a ști din izvor sigur, ca în proiectul de lege este cuprins, că: »în chestia unui mandat atacat pe motiv de agitare, nu va decide Curia ci Dieta«, care de sigur va scutura de pe corpul său pe cei-ce i va afla inconvenienți pentru sine.

trivă. Nici lași nici trădători de neam nu vom fi în gura morții ce ni-se deschide. Amin!

Ultime știri.

Jertfele revoluționarilor. Petersburg, 2 Octomvrie. Ziarele au făcut statistica celor uciși ori greu răniți de revoluționari în intervalul dela 1 Februarie 1905 până în Maiu 1906. Iată această listă:

34 guvernatori și căpitani orășenești,
38 oficeri de poliție.
410 polițiști,
184 jandarmi de pe sate,
17 oficeri de jandarmi,
56 detectivi,
164 soldați,
61 oficeri de armată,
196 funcționari,
31 preoți,
49 mari proprietari,
64 fabricanți.
Cu totul 1421 persoane.

E de însemnat însă că mai ales din Maiu încoaci, de când s'a disolvat Duma, revoluționarii au omorât mulțime de persoane, și încă sus puse.

Selbățici rusească. Odesa, 2 Octombrie. 97 țărani au nimicit roadele de pe moșia proprietarului lor din Cherson. După ce au nimicit și Castelul, a sosit șeful poliției, cu o sotnie de cazaci, care a dat ordin ca toți sătenii să fie strânși grămadă. A trimis după preot să cuminece pe toți țărani. A dat apoi ordin cazacilor să omoare pe toți țărani. Cazacii călări începură atunci a lovi cu cnutul (bicu scurt cu mai multe sfărcuri plumbuite) în mulțime, după ce însă în timp de 4 oare n'au putut omori mai mult de 23 persoane, bărbați, femei, dintre care multe bătrâne și mulți copii, și obosiseră, șeful de poliție a scos din mulțime bărbații scăpați teferi și i-au pus să omoare cu băta pe proprii părinți, frați, copii.

Eri s'a ținut judecată asupra celor întâmplăte și s'a dovedit că cari au nimicit hambarele și castelul proprietarului, fugiseră nainte de a sosi Cazacii, cei omoriți sunt absolut nevinovați. În asemenea împrejurări președintele tribunalului a demisionat, ceilalți juzi totuși au osândit, încă pe 63 țărani.

Bila roșie.

NOVELĂ ISTORICĂ de MARK TWAIN.

Tradusă de Eutimus Iovanel.

Evenimentul acesta s'a întâmplat pe timpul lui Cromwell. Cel mai tânăr colonel al republicei era colonelul Mayfair, pentru că el abia împlinise 30 de ani. Totuș nu era tânăr în oaste, deoarece încă în etatea de 17 ani și-a început cariera și în mai multe lupte sângeroase, cu sabia în mână, și-a câștigat renume. Acuma însă l'a ajuns nenorocirea; o ceață deasă s'a așezat peste norocul lui. Semi-obscuritatea serii de iarnă s'a lăsat peste odaia în care cu femeia sa împreună se jeliuă spunându-și unul altuia toată durerea inimei ce o simțiau și'n sfârșit obosiți de suferințe, priviau tăcuți și gânditori la flacăra focului din sobă, care ardea pâlpaînd... Singura lor mângâiere era mica și drăgălașa copilă de 4 ani: Abby, pe care amândoi o iubiau nespus de mult. Tocmai pe dansa o așteptau spre a o sărută înainte de a merge la culcare.

Colonelul zise soției sale:

— Șterge-ți lacrimile și apasă-ți durerea pentru voia ei, să nu vadă că suntem nefericiți.

— Dupăcum dorești, scumpul meu, — răspunse femeia tristă.

— Și să răbdăm cu pace totul ce ne dă Dumnezeu pentru sfântă e voința Lui și orice ne va orânduî El, ne va fi spre bine.

— Ne va fi spre bine!... Oh, știu, că ne va fi spre bine, dar eu tot nu pot zice: »Fie voia Ta!«

— Nu pot... și nefericita femeie izbucni într'un hohot de plâns desperat.

— Pst, ingerul meu!... Abby e deja aici!

Blonda fetiță, în haina sa de noapte, alergând înlăuntru, se sui iute pe genunchii tatălui ei... Colonelul a sărutat-o ferbinte și cu pasiune odată, de două ori, de trei ori...

— Oh, tată!... de ce așa tare?... Vezi, mi-ai respirat de tot părul!

— Ah, sârmana mea fetiță, te compățimesc foarte!... Dar mă ierți, dragă, nu-i așa?

— Da, te iert!... Dar tu te-ai căit de ce-ai făcut?... Numai eu gândesc serios, nu din glumă!

— Ei, vezi, că eu într'adevăr mă căiesc! — răspunse colonelul și acoperindu-și fața cu palmele se făcă că plânge.

— Oh, tată... te rog, nu plânge!... Eu n'am voit... nu așa am gândit!... Te-am iertat deja!

Fetița gândind, că colonelul într'adevăr plânge, voi să-i depărteze mâinile de pe obraji, ca să-i sărute fața... dar într'aceasta observă că colonelul râde numai de după degete.

— Ah, tu tată rău! — zise fetița. — Acuma te las aici și mă duc la mama, ți-ai bătut joc de mine!

Zicând acestea voi să plece, dar colonelul o îmbrățișe și mai strâns și i-a zis rugător:

— Nu te duce, Abby... Adevărat, că am fost rău, dar mă căiesc că am glumit cu tine... Vezi, acuma într'adevăr plâng... Sărută-mă... așa, iubită... și mă iartă: vezi, și o să-ți reglez peptenul și părul tău prunos... și ca pedeapsă voiu împlini tot ce tu promosseși.

Fața fetei se înșenină, ca ceriul unei zi de Maiu... și așezându-se în brațele colonelului, lingușitoare îi îmbrățișe grumazul și rugându-l frumos, zise:

— Așadară, povestește-mi!

...Pst! ce s'aude?

Tata și mama reținându-și respirația ascultau... De cătră fereastră s'apropiau pași, cari din ce în ce se auziau tot mai tare, tot mai tare... acum ajunseră la fereastră... după aceea se depărțară mereu, s'auziau tot mai încet și 'n sfârșit se perdură în zgomotul vântului de iarnă.

Părinții respirară mai ușurați și colonelul întorcându-se cătră fetiță, zise:

— Vrei o poveste, dragă?... frumoasă, înveselitoare, nu-i așa?

— Nu, tată: înspăimântătoare... Doica mi-a spus că nu e bine să ascult tot povești frumoase, înveselitoare... și mi-a mai spus, că oamenilor nu le merge bine în totdeauna... E adevăr asta, tată?... Doica mi-a spus.

Mama a suspinat adânc aducându-și aminte de nenorocirea care i-a ajuns; tatăl însă cu o voce blândă îi răspunse zimbînd...

— E adevăr, iubită. Viața câte-odată e dureroasă... dar trebuie să răbdăm cu pace și năcazul.

— Oh, atunci spune-mi o poveste dureroasă, tată!... Așa poveste înfiorătoare spune, ca să plângem toți, ca și cum pe noi ne-ar ajunge o nenorocire... Mama însă să mă prindă de mână, ca să nu mă tem așa de tare de va fi povestea foarte înspăimântătoare... Acuma, tată, poți începe...

Colonelul suspină adânc și începî — istoria sa.

...Au fost odată trei coloneli...

— Oh, cât e de bine! — îl întrerupsă fetița — eu știu ce înseamnă colonel!... pentru că tata e colonel și le cunosc hainele lor... Dar povestește mai departe, tată!

Din România.

O regină bună. În cursul vizitei la institutul de orbi fondat prin inițiativa Sa, Carmen Sylva a spus corespondentului din București al ziarului »Neue Freie Presse« că publicarea în numărul de Duminecă al acestui ziar a articolului său intitulat Orașul orbilor a și produs roadele, de oarece o persoană generoasă din Austria a trimis ca dar o sumă însemnată cu care s'au comandat mașini pentru orbi.

Știri dela Expoziție.

Făgărășenii la expoziția din București.

Sâmbătă la amiază străzile capitalei erau pavozate. La gara de nord au ieșit spre întâmpinarea oaspeților numeroși frunțași ai vieții publice: arhiereul Calist. Botoșăneanul, Alex. Vlahuță, I. Th. Florescu, colonelul Granda, Dr. Belciugă-țeanu, Al. Florescu, secretarul Ligei culturale, Nae Dumitrescu, reprezentantul ministerului instrucției publice, Sărățeanu, Nicolau, Iancu Brătescu, Pomponiu, număroși macedo-români în frunte cu dl Tașcu Pucerea, elevi și eleve dela școala »General Adrian« în costume naționale sub conducerea corpului profesoral etc. etc.

Au urât bună venire: I. Th. Florescu în numele comunei, Arhiereul Calist. Botoșăneanul în numele clerului, Pomponiu în numele corpului didactic, Tașcu Pucerea în numele Românilor macedoneni, Nae Dumitrescu în numele ministrului de culte.

Prin excursioniștii Făgărășeni se afla un țaran cu »Virtutea militară« și »Trecerea Dunării« pe piept. Acesta a fost viu aclamat.

În numele Făgărășenilor a răspuns avocatul Dr. I. Turcu, organizatorul excursiunii și apoi părintele vicar Iacob Macaveiu.

În piața gării s'a format un cortegiu în frunte cu fanfara țăranilor din Făgăraș, condusă de Aristotel Mucea. Fanfara a executat mai multe marșuri, cari au produs pe străzile capitalei un mare entuziasm. Conducătorilor excursioniștilor li-s'au oferit buchete de flori.

Fanfara Tohănenilor a cântat alternativ cu muzica militară a reg. 12 din Bârlad.

La biserica Sf. Gheorghe-Non arhiereul Calist. Botoșăneanul a oficiat un »Te Deum«.

După »Te Deum« excursioniștii s'au dus la ospătăria comunală unde au prânzit.

După amiază Făgărășenii au vizitat expoziția, unde muzica Tohănenilor a executat mai multe cântece. Se adunase un public numeros, care nu se putea îndeajuns minuna de dibăcia unor țarani, cari executau pe instrumente cu multă pre-

cizieune cântecele, în mijlocul publicului se află și postilionul moș Toma din Slatina în frumosul costum de mare ținută cu pantalică tricoloră la pălărie. El e acum de 76 ani și ca bărbat în floarea vârstei a mănânat pe o distanță oare-care caii poștalionului, cu care regele Carol a venit în țară la 1866.

D'ale învățătorilor.

Către învățătorii români greco-catolici din »Desp. Alba-Iulia« al Reun. Archidiecezane! Zilele de 22, 23, 24 Oct. st. n. a. c. și cele următoare vor fi din nou zile de sărbătoare pentru învățătorii din vasta Archidieceză!

Pe atunci e convocată *adunarea generală a reuniunii noastre* la Blaj, care după toate semnele și mișcările din sinul învățătorimei noastre va fi cercetată aproape de toți învățătorii Archidiecezei, fiindcă în această adunare se vor pertracta multe chestii cari privesc școala și pe învățător; iar de acolo vom pleca în grup la expoziția din București.

Fraților! e vorba de un grup recte de un corp de 600 de învățători! Acuma să va vedeți că cine e vrednic de a purta acest nume. Acuma se vor vedeți și cunoașteți și cei-ce așteaptă să le sboare »pasărea friptă în gură!«

— La voi, din acest despărțământ, cari totdeauna a-ți alergat când v'am chemat, apelez cu toată dragostea colegială, ca să veniți până la locuința subscrisului *Sâmbătă în 6 Oct. st. n. la 10 ore p. m.*, pentru a ne conștula în meritul celor amintite. E vorba, ca »desp. nostru« să dea dovadă și acuma, că e la locul său.

Până la unul să participăm la această adunare și la frumoasa excursiune proiectată!

Vă aduc aminte, fraților, că aceasta nu o vom ajunge poate de două ori în viață. De spese nu vă prea temeți, că vrednicii noștri frunțași, On. birou central, va face — așa cred — tot posibilul ca să fie spesele mai mici de 80 cor., cu atât mai vărtos că au fost »grupuri« a căror membri au participat la expoziție solvind câte 30—40 cor. unul.

Să fim siguri că frații din România ne vor întâmpina și pe noi »600 de învăț.« cu aceiași dragoste și cu aceleași favoruri ca și pe alții.

Alba-Iulia, în 1 Oct. 1906. Ioan Pampu
președintele desp.

Escritura de concurs.

Asociațiunea națională în Arad pentru cultura poporului român prin aceasta escrive concurs pentru distribuirea mai multor ajutoare dela 50—100 coroane pe seama învățătorilor aplicați la măestrie; — pe lângă următoarele condițiuni:

1. Reflectanții au să-și alăture la suplicele lor carte de botez, și atestat de moralitate dela autoritățile comunale competente.

2. Au să arete, că la ce ram de industrie și comerț, unde și la cine sunt aplicați și unde vor să se aplice.

3. Incă sunt aplicați deja, atestat dela măiestrul sau comerciantul unde sunt aplicați despre purtarea lor morală.

4. Ceice se vor împărtași de vre'unul din acestea ajutoare, cu finea fiecărui an au să producă atestat dela măiestrul sau comerciantul unde sunt aplicați despre progresul făcut și despre purtarea morală; — îndeplinind aceasta condițiune învățacelul împărtașit de ajutor poate conta la acesta și pe anii venitori până când se va promova de călfă.

Suplicele astfel instruite cu documentele și preținsele de sub punctele 1, 2 și 3 sunt de a se adresa la directorul primar al Asociațiunii Petru Truția în Arad cel mult până în 25 Octomvrie 1906 st. n.

Arad din ședința direcțiunii Asociațiunii naționale în Arad pentru cultura poporului român ținută la 22 Septemvrie 1906.

Petru Truția,
dir. primar.

NOUTĂȚI.

ARAD, 3 Octomvrie 1906.

— Emigrările de toamnă, după cum scrie »Bevândorló« din America, au început anul acesta mai de vreme ca altădată și numărul emigranților este din ce în ce tot mai mare. Ungaria a ajuns, în privința asta, la locul întâi. În săptămâna trecută au emigrat 2589, numai în America de Nord. Dintre aceștia au fost Unguri 516, Slovaci 1230, Croați 400, Șvabi 316 iar Români 127.

— Agata Bârsescu — se desparte de scena română. Cu regrete aflăm din ziarele bucureștene că marea noastră tragediană, d-șoara Agata Bârsescu se desparte de scena română definitiv în luna Mai anul viitor. În luna Octomvrie d-ra Bârsescu e angajată pe un scurt ciclu de 6 reprezentațiuni la Teatrul Național din București,

— Aceștia s'au dus în război și au spart disciplina...

Fetița n'a înțeles cuvântul cel din urmă și a întrebat curioasă:

— Ce e aia, tată?... Se poate mânca?..

Părinții începură a zimbi și colonelul continuă astfel:

— Nu, draga mea... numai au călcat ordinul...

— Ce poate fi asta?..

— Nici asta nu e de mâncat. Numai așa s'a întâmplat, că marele general le-au poruncit ca să se ducă și să înșele pe dușman din locul lui: dar pe ei i-au cuprins focul luptei și în loc să înșele dușmanul din șanțuri, au cuprins șanțurile și au zdrobit pe dușman. Marele general însă s'a supărat pe dânșii, pentru că n'au împlinit porunca și prima-dată i-a lăudat, după aceea i-a deșinut.

— Așa e tată, că marele general e »taica« Cromwell?

— Da, acela e.

— Oh, eu îl cunosc și pe el... și nici nu mă tem de dânsul, căci de multe ori îl văd călărind pe dinaintea casei noastre... Se uită ca și cum nu i-ar plăcea ceva, însă știu, că nu-i supărat pe mine și toți oamenii se tem de el... numai eu nu! Căci dacă mă vede în fereastră și privește la mine, totdeauna zimbește...

— Oh, tu mică vorbitoare!... Așa dară cei trei prizoneri s'au dus la Londra...

... Pst! ce s'aude iară?..

De nou zgomotul unor pași... Zgomotul iar se depărtează și dispăre; mama se furișează după spatele soțului ei ca să-și ascundă fața palidă; tatăl însă continuă:

— Azi dimineață au sosit...

Fetița făcú ochi mari:

— Așa dară această poveste e adevărată, tată?..

— Da, iubită, e adevărată.

— Ah, cât e de bine, că e adevărată!... Povestește numai mai departe, tată!... Dar mamă!... dragă mamă: de ce plângi?..

— Deplâng numai pe acești nenorociți... că ce va fi cu ei.

— Dar lasă, mamă și nu-i deplânge... că totul se va întoarce spre bine! O să vezi... aceste povești toate se întorc spre bine... tu tată, grăbește și spune mai departe: când vor fi fericiți?.. Spune iute, ca mama să nu plângă...

— Iți spun, dragă... Prima dată i-au dus în Tower...

— Ah, temnița aceea!... Știu, unde e: din fereastră-mi se vede tocmai acolo. Și după aceea?

— După aceea judecătoria militară i-a condamnat la glonț.

— Cum?... Ca să-i omoară?..

— Da.

— Pe toți trei?

— Pe toți trei.

— Oh, mamă, dară nu plânge!... O să vezi, că îndată să întorceră povestea spre bine... Așa e, tată?... Și după aceea ce s'a întâmplat cu ei?

— După aceea judecătoria militară i-a compătimit pe coloneli...

— Ei, vezi mamă, vezi!... Așa e că ți-am spus?... Mi-ar plăcea foarte mult să văd pe coloneli!

Spune, tată: mi-ar permite ei ca să-i sărut?

— Unul de sigur ți-ar permite, — răspunse colonelul cu glas răgușit și tremurător. — Sărută-mă în locul lui — pe mine...

— Iată... celelalte două sărutări sunt pentru ceialalți doi... Dar dragă mamă, nu mai plânge!..

Căci ai auzit deja că judecătoria militară i-a compătimit... Mai departe, tată!

— Așa dară judecătoria militară i-a compătimit și a cerut ertare pentru ei dela marele general... Acesta însă nici n'a voit s'audă despre ertare; dar când ceialalți coloneli au spus, că nici ei nu ar fi făcut altcum, decât ca cei trei, atunci marele general a căzut pe gânduri... S'a dus în altă odaie să se roage la D-zeu, ca să-l lumineze. După aceea a eșit afară și a zis: — »La doi le voi erta, al treilea va muri; să tragă sorți.«

— Și or tras sorți?... Și care a murit, tată?.. Oh, sârmanul om!... Grăbește dară tată!

— Nu au tras sorți.

— Nu?... Și de ce nu?

— Pentru că ei sunt creștini și D-zeu oprește sinuciderea, și aceea ar fi sinucidere, dacă ar trage ei sorți pe viața lor.

— Asta nu o înțeleg, tată... Apoi ce voiesc ei?

— Ei voiesc ca... ca să moară împreună... toți trei... Pst! ce s'aude?..

Poate va fi vântul... Nu... Sunet de dobă... sub fereastră... dinaintea casei... bat la poartă...

— În numele marelui general, deschide-ți!

— Iată-i! soldații! — zise Abby bătând din palme. Lasă-i înlăuntru, dragă tată!... Așa de bine-mi place să-i văd!... Iată-i, că vin deja... Ah, grenadirii!... Uită-te tată: grenadirii sunt aici...

Grupa s'a oprit în sală: oficerul a salutat militărește pe colonel care a resalutat... lângă el sta copila-i și femeia-i palidă, care și-a reținut durerea sufletească, ca fetița veselă să nu simtă realitatea.

Acuma colonelul și-a îmbrățișat soția, după aceea cu iubire ferbinte și-a luat fetița 'n brață a sărutat-o cu foc și atunci oficerul zisă:

iar după aceasta va da și la teatrul din Craiova vre-o câteva reprezentațiuni. În luna Mai anul viitor părăsește România luând drumul spre Lipsca și Londra, unde va debută în câteva seri, iar apoi pleacă într'un lung turneu în America, unde secerase anul trecut adevărate triumfuri.

— **Sibienii în Craiova.** Craiova, 1 Oct. Eri după prânz a sosit aici »Reuniunea română de cântări din Sibiu. La gară cântăreții Români au fost primiți între sunetele muzicii militare de mii de cetățeni. Au vorbit primarul Chintescu și deputatul Guran. A răspuns dr. M. Cristea. S'a format apoi un grandios cortegiu de peste 5000 oameni. Sara Reuniunea din Sibiu a dat acolo un concert în sala Bellevue.

— **Congres.** În Martie 1907 se va deschide la Paris un un Congres internațional de igienă practică, de cel mai înalt interes social.

Congresul e împărțit în opt secțiuni: alimentațiune, colonii, copilăria, campaniile, atelierele, alcoolismul, etc.

— **Hoție și jaf** îndrăsnit au săvârșit Duminecă noaptea 10 indivizi rămași necunoscuți, cari au intrat în casa negustorului de lemne și scânduri Kovács Géza din Kecskemét și după ce au legat fedeleș pe păzitorul Sutos, l'au dus în pivniță. Au spart apoi ușa cancelariei, de unde au dus casa Wertheim (grea de 150 kgr.) aruncând-o peste zidul înalt de 2 metri.

Intr'astea s'a deșteptat și negustorul Kovács' a ieșit în curte și a tras cu revolverul. Răspunsul a fost 8 focuri de revolver, ceea-ce a silit pe comerciant să intre iar în casă.

Hoții au dus cassa cu bani. au spart-o și au luat din ea banii, vre-o 4000 coroane, iar hărțile de cancelarie le-au aruncat în șanț.

Poliția caută pe cepe, dar n'a dat încă de urma hoșilor. Se crede că va fi tot banda care a comis tâlhăria și omorul din Fülöpszállás.

— **Dirigentul corului »Reuniunii de muzică din Sibiu«** dl Kirchner — scrie »Dimineața« — a fost angajat în locul dirigentului corului dela »Liedertafel« din București dl Th. Graff.

— **Bustul lui Zola.** Duminecă s'a inaugurat la Médan, locul favorit alui Zola, bustul ridicat de admiratorii marelui romancier. La sărbare a fost reprezentat și ministrul de culte. În public era soția lui Zola, fiică-sa și fii. Dreyfuss și generalul Piquet de asemeni au fost de față. Ei nu găseau cuvinte destul de calde pentru a lauda bărbăția și energia cu care Zola a luptat în favorul dreptății, scăpând dela peire pe Dreyfuss.

— **Un milion bani falși.** Din Roma se scrie că în orașul Laccé s'a descoperit o bandă care a falsificat bancnote grecești în valoare de un milion.

Capul bandei e un tânăr din bună familie și falsificările sunt perfecte. Se înțelege întreaga bandă a fost arestată.

— **Cununie.** Dșoara Elena Farca și dl Ștefan Drăgulescu, învățător (Flavișevita) se vor cununa în 24 Septembrie 1906 st. v. la orele 4 d. m. în biserica gr.-or. rom. din Varadia.

— **Fidanțare.** Dșoara Maria Buzzi și George Adam, teolog absolut, fidanțați. Multe felicitări.

— **33 ore pe apă.** În portul Savona din Italia a sosit vaporul »Hornelon«, care aproape bord și pe locotenentul de marină Laurent Guez, singurul care a scăpat cu viață cu prilejul catastrofei vasului »Cort Cole« scufundat în canalul La manche. Numitul oficer s'a ținut 33 ore pe apă, cu ajutorul brăului său de salvare. Era aproape mort de frig și foame, când a dat peste el vaporul »Hornelon«.

— **Procurul preoților Todor Muntean și Nicolae Muntean din Delinești.** Procurorul regesc din Lugoj a acuzat pe domni preoți, că în în 29 Aprilie a. c. înainte de amiază, după ce au ieșit din biserică, ar fi ținut înaintea bisericii unui grup cam de 100 de oameni, o vorbire, în care ar fi atătat pe Români contra Ungurilor.

Pertractarea a fost pusă pe 29 l. c.

Fiind preotul Nicolae Muntean rău bolnav s'a prezentat numai peotul Todor Muntean cu apărătorul său dr. Stefan Petroviciu.

Acuza a susținut-o vice-procurorul Barta, iar senatul s'a compus din St. Zakariás ca președinte și din Aug. Miess și Ilie Cismaș ca votanți.

Mai întâi s'au ascultat martorii acuzei, cari însă n'au confirmat acuza, ba din contră au fasonat sub jurământ, că ei n'au spus pretorelui Wekerle când i-a ascultat, ce acela a luat la protocol, ca și când ar fi spus ei.

Pertractarea continuativă se va ține în 6 l. c. la 9 ore, când vor fi ascultați ca martori ai acuzei birtășul Leopold Stern și primarul Janeș Baba, apoi martorii apărării.

Un incident caracteristic.

La întrebarea apărătorului, că ce pricină a avut cu Konopaszek László, slujbașul domniei, martorul Janeș Sfetcu fasonază că înainte de alegerea din Zorlenț-mare Konopaszek îl părăse la pretura din Recița pentru niște fân furat dela domnie. Înainte de alegere a venit la el Konopaszek și i-a zis: Dacă votezi cu Gränzenstein, atunci scriu domnului solgăbirău și te iartă de pedepsa fânului. Janeș Sfetcu, om sărac, a zis »da« și a și votat pentru Gränzenstein. Cu toate acestea a fost după alegere în 5 lunie citat la pretură pentru fân. La întrebarea pretorului Wekerle: pentru că ai furat fânul dela domnie,

vei fi aspru pedepsit, Janeș Sfetcu a răspuns: Bine, dle, cum să fiu eu pedepsit pentru că dl Konopaszek a zis înainte de alegere, că dacă votez cu Gränzenstein, atunci nu mă pedepsește cu nimic. Ori poate că nu V'a scris, cum a zis că Vă face cunoscut? Atunci răspunsul solgăbirăului a fost: Bine, dragul meu, dute acasă, n'ai cu nimeni nimic.

Această fasiune a făcut-o Janeș Sfetcu în fața lui Konopaszek, care n'a cutezat să-i contrazică, președintele Zakariás a dispus însă ca această fasiune să nu se introducă în protocol.

Acest incident e foarte caracteristic, chiar în ceea-ce privește modul cum se face la noi — în procese de natură politică — justiție. Pe semne este efectul laudatelor ordinațiuni ale lui Polonyi!

— **Renunțarea unei întreprinderi.** Se știe că dl Wellmann, care plecase la Spitzberg, spre a merge cu un balon dirijabil până la polul Nord, a trebuit să renunțe la încercarea sa.

El a declarat unui ziarist că va face o nouă încercare în luna Maiu.

— **Adresa de simpatie a Occidentului pentru Duma dizolvată.** Delegația engleză alcătuită în cea mai mare parte din deputați lucrători și democrați va înmăna fostului președinte al Dumei, Muromzew, la 16 Octombrie, adresa redactată acum câteva luni, în care reprezentanții națiunii engleze repetă frumoasa glăsuire a primului-ministru Sir Henry Bannermann: »Duma e moartă, trăiască Duma«.

Ziarul »Retz« află că deputația engleză s'a pus în legătură cu oamenii politici francezi și italieni, ca să se înmăne lui Muromzew trei adrese de simpatie în acelaș timp.

— **Avarie pedepsită.** Un negustor din Hanovra a expediat acum câteva zile, un colet pe care-l înregistrează. Acest pachet n'a sosit încă la banca pentru care e destinat. El conține suma de 111.000 marci în bancnote și în hărții de valoare. Toate căutările au rămas fără de efect.

Expeditorul nu va lua decât 42 mărci, taxă pe care o plătește poșta pentru plicurile recomandate și pierdute. Dacă expeditorul ar fi declarat toată valoarea ar fi plătit cu 20 de mărci mai mult, în caz de pierdere însă poșta l'ar fi achitat pe deplin.

— **Ca o femeie.** Sunt câteva zile de când Gabriel d'Anunzio, scriitorul italian, intentă proces unui vecin pentru că i-a omorât cănele. Cum președintele tribunalului l'a întrebat de vârstă, autorul »Copilului Voluptății« afirmă că nici femeile nici artiștii nu trebuiesc întrebați de vârstă. Președintele invocând legea, Gabriel d'Anunzio declară că are »treizeci și nouă de ani«.

— Înainte... în Tower!

Dup'aceia toți plecară incunjurând pe colonel, care mergea între dâșii desarmat.

— Oh, mamă: apoi n'a fost frumos... Așa e că și-am spus, că totul să întoarcă spre bine?... Tata merge acum în Tower și vede pe cei trei coloneli...

Nefericita mamă la acestea n'a putut vorbi, numai plângând a ingenunchiat lângă fetiță, care nu și-a putut închipui, că de ce plânge mama-sa, când istoria s'a sfârșit atât de bine?!

II.

În ziua următoare mama nu s'a putut scula din pat; au prins-o frigurile, aiura și medicii au interzis micii Abby să între la ea. Au trimis-o afară să se joace și fiind bine îmbrăcată s'au dus și pe stradă ca să se joace... dar de odată îi veni în minte, că totuși nu e bine ca tatăl ei, care e în Tower să nu știe nimic despre morbul mamei sale... Aici trebuie ajutat: — ea va duce vestea tatălui ei.

Ou o oară mai târziu judecătoria militară a fost lăsată înlăuntru, înaintea marelui general și președintele zise:

— Ai urgentat pe cei trei prizonieri, ca să tragă sorți, dară ei au răspuns că nu trag sorți, ci mai bine mor toți trei împreună: dar nici unul cu prețul vieții altuia nu voește a scăpa.

Fața Lord-Protectorului s'a întunecat. Puternicul bărbat a tăcut câteva momente, dup'aceia a zis:

— Dacă ei nu voesc să tragă sorți, să tragă altul în locul lor... Toți trei nu vor muri... Conduceți-i în odaia vecină, legați mâinile lor

la spate și puneți-i cu fața cătră perete... Dacă sunt acolo, înștiințați-mă.

După ce-au eșit afară judecători, Lord-Protectorul se întoarsă cătră adjuțantul său și-i zise:

— Mergi afară pe stradă și să aduci înlăuntru pe primul copil, care-l întâlnești...

Adjuțantul se întoarsă îndată aducând de mână pe — Abby, care alergă drept la Lord-Protector și zisă cu bucurie și amabilitate:

— Oh, eu te cunosc pe D-Ta! D-Ta ești marele general și eu Te văd de multe ori călărind pe dinaintea casei noastre...

Toți să tem de D-Ta, numai eu nu: căci te-am văzut zâmbind... Așa dară nu-ți aduci aminte?... Atunci purtam haina cea roșie cu pantlicele vinete... Intr'adevăr, nu-ți aduci aminte?...

Puternicul și seriosul bărbat de care și ducii tremurau, zâmbi la vorbele acestei copile nevinovată și prefăcându-se că vrea să-i adune gândurile zise:

— Așteaptă puțin... las' să mă gândesc...

— Eu am stat în fereastră... în fereastra din colț...

— Să poate, dragă — afirmă Lord-Protectorul — dar într'adevăr nu-mi aduc aminte...

— Ah, dar cum poți fi așa uituc... Vezi, și eu uit câte odată una-altă, dar așa ceva, zău, n'ași uita...

— Intr'adevăr îmi pare rău, că nu-mi aduc aminte... Dar vezi, micuță, când-va și eu am avut o fetiță așa blondă ca tine... De când însă așa a plăcut Domnului, ca să o ia la Dânsul în eterna fericire, multe de toate le uit.

— Și ai iubit fetița aceia?... mult, foarte mult?

— Așa am iubit-o, că în toate ea a poruncit și eu i-am împlinit voința.

— Ah am știut eu, că D-Ta ai o inimă bună! — zise mica Abby bătând din palme. — Sărută-mă dară în locul ei.

— Foarte bucuros, dragă... Asta e a ta... asta însă o capeți în locul ei...

În acest moment se auzi afară sunet de dobă și mica Abby săltând de bucurie sări jos din brațele Lord-Protectorului.

— Soldați!... Soldați! — strigă tare. — Oh, Dle marele general: lasă-mă să-i văd!

— li vei vedea, iubită; dar așteaptă o minută: mai nainte voesc să cer ceva dela tine.

Oficirul de servicii intră înlăuntru și înștiință:

— Alteță, sunt deja aici!

Apoi a eșit iară afară.

Cromwell însă dete fetiței trei bile de ceară: două albe și una roșie... ultima a însemnat moartea aceluia, căruia soartea îl va da.

— Oh, ce frumos e acest globuleț roșu! — zise fetița bucurându-se — Sunt ale mele toate trei?...

— Nu, dragă... Vezi aici această perdea: trage-o la o parte și intră înlăuntru în cealaltă odaie; acolo vezi trei oameni în rând, întorși cu fața cătră perete și cu mâinile la spate... în mâna fiecărui pune câte o bilă, aceea pe care tu vrei și după aceea vino 'napoi...

Fetița trase perdeaua la o parte și se uită curioasă în odaia cealaltă, unde cei trei coloneli steteau cu fața cătră perete între două rânduri de soldați; dup'aceia îndată i-s'a însemnat fața...

— ... Unul e tata! — zise în sine, lui îi dau acest frumos globuleț roșu. Cu aceasta împărți iute cele trei bile și trecând pe sub mâinile tatălui ei, zîmbind, privi la el și zise:

— Un pachet monstru. Zilele trecute la Newcastle-on-Tyne, în Anglia, a fost lansată ce, mai mare și cel mai repede vas din lume.

»Mauritania« măsoară 238 metri lungime, 30 metri lărgime și 18 metri înălțime. Deplasează 45.000 tone și cântărește 33.200 tone. Viteza lui e de 25 de noduri și jum., viteză care îi va permite să facă drumul la New-York în 5 zile. »Mauritania« va putea transporta 3000 de pasageri plus echipajul.

— Wolf J., pantofar de ghete femeiești și bărbătești Arad, strada Weitzer (palatul minorităților).

— Atragem atențiunea onoratului public asupra anunțului alui H. Zeidner.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui Winkler József.

— In exclusiva magazină a fabricii de pânuri au sosit noutățile de toamnă. O întreagă uniformă de haine bărbătești 3 metri pânură de lână fl. 3.90, 4.45, 5.40, 6.60, 7.95.

In provincia trimitem mustre. Pentru un pardeșiu ori palton 2.20 cmt. fl. 6.60—7.50.

Peptare după moda franceză în prețurile cele mai convenabile.

Pentru copii se capătă remășițe. Cu stimă: **Leichner és Fleischer** magazinul fabricii de pânuri în Arad, Szabadságtér 17.

BIBLIOGRAFIE.

In tipografia Diecezei Aradului a apărut *Căldindarul pe 1907*, un volum ilustrat cuprinzând 180 pagini text. Prețul 40 fileri.

Posta Administrației.

Alexandru Nica, preot Almaș. Abonamentul e plătit până la 1 Ianuarie 1907.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 2 Octombrie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100-clgr.)	7.12 — 7.13
Secară pe Octombrie	6.19 — 6.20
Orz pe Octombrie	6.92 — 6.93
Cucuruz pe Iulie	6.63 — 6.64
Cucuruz pe 1907	5.00 — 5.01
Grâu pe Aprilie 1907	7.42 — 7.43

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octombrie 1906	7.13 — 7.14
Grâu pe Aprilie 1907	7.45 — 7.46
Secară pe Octombrie	6.22 — 6.23

Ovăs pe Octombrie	6.91 — 6.92
Cucuruz pe Iulie	6.49 — 6.50
Cucuruz pe 1907	5.03 — 5.04

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: gre-părechea peste 260 kgr. 122—123 fil.; mijlocii părechei. 250—260 kgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

Deosebire mare

este într-o casă unde copiii în loc să fie bolnavicioși, slăbuți și iritabili, sunt sănătoși și voioși. Mijlocul cel mai bun de a fi și rămânea copiii sănătoși, este *Emulsiunea lui Scott din untură de pește cu Hypophosphiti* de var și natron. Preparat care ajută foarte mult la dezvoltarea și întărirea sănătății copiilor. Emulsiunea lui Scott are gust bun și dulce, e ușor de luat și de mistuit, există apetitul, regulează întreg sistemul de mistuire, de aceea superioară unturii de pește obicnuite.

Semnul, că *Emulsiunea lui Scott* e veritabilă este brevetul: «un om, care poartă în spate o știucă mare».

Cu provocare la foaia aceasta și trimițându-se 75 fileri taxă de timbru trimite franco un model.

Dr. BUDAI EMIL, «Városi Gyógyszertár»

BUDAPEST, IV. Váci utca 34—50.

Prețul unui flacon original C. 2.50

Se află în fie-care apotecă.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,
tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

— Uită-te îndărăt, tată, și vezi ce ai căpătat: eu ti-l'am dat!

Colonelul privi la darul aducător de moarte și genunchii i-se plecără; a îmbrățișat fetița-i, care a pronunțat asupra lui sentința de moarte, dară vorbi nu a putut, numai svăcnirea peptului său arăta lupta mare, sufletească, pe care iubirea de tată o purta cu disperarea.

Soldații, oficerii, cei doi coloneli scăpați de moarte, toți s'au cutremurat în prezența acestei înfricoșătoare tragedii. Și inima celui mai sălbatec soldat s'a muiat, și nici un singur ochi n'a rămas uscat... Câteva momente atât de tăcută a fost sala, ca și cimitirul în noaptea de vară; după aceea oficerul de serviciu păși dinaintea colonelului condamnat la moarte și zise cu blândețe:

— Scuză, domnul meu: dară datorința îmi poruncește...

— Poruncește?... Ce poruncește? — întrebă Abby.

— Trebuie să duc pe colonel. Intr'adevăr îmi pare rău.

— Trebuie să-l duci?... Unde?

— Unde?... Oh, Doamne iartă-mă!... In altă odaie.

— Asta nu se poate! Mama e bolnavă și eu d'aceia am venit, ca să duc acasă pe tata...

Cu acestea îmbrățișă pe tatăl ei, care sta tot în genunchi și zisă cu iubire.

— Să plecăm îndată, iubite tată!

— Nu pot să plec, draga mea... Trebuie să merg cu ei.

Pe Abby a cuprins-o mirarea și căută când la tatăl ei, când la oficer; de odată însă se sculă și mergând înaintea oficerului lovi nerăbdătoare cu piciorul în pământ și-i strigă!

— Am spus deja, că mama e bolnavă și tata trebuie să vină cu mine acasă! Sloboade-l. Trebuie să-l slobozi!

— Oh, dragă fetiță: Dumnezeu îmi vede sufletul, — de l'ași putea slobozii!... Dară nu se poate!... Ascultați!... La urmă!...

Abby ca fulgerul de iute intră în cealaltă odaie și în minutul următor trăgându-l de mână aducea cu sine pe Lord-Protector...

La vederea puternicului bărbat toți se opriră și stăteau neclintiti salutându-l militărește.

— Oprește-i, dle. Mama e bolnavă și voește să vadă pe tata... Eu le-am spus lor, dară ei nu m'au ascultat și voesc să-l ducă!

Un candidat de avocat

cu cunoștința limbii: română, germană și maghiară poate fi deloc aplicat în cancelaria avocatului **Vladimir Spătariu, Vârșeș (Versecz)**.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«

Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent.

Comunicări făcute »Academiei Române« în ședința din 19 Noemvrie 1904. Adăugate și întregite de Isidor Ieșan.

Se poate căpăta cu prețul de 1 C. 50 f.

Plus 10 fileri porto.

»La Roma« de Russu Șirianu Cor. 2 — plus 10 fil. po. to	5
»Poveștiri și schițe« de S. Secula 1.—	5
»Nuvele« de Emil Zola Cor. 0.40	5
»Școlarul declamator«	0.50
»Stropi de roană«	1.—
»Aur« Const. Hodoș	1.50
»Telegrama« farză în 8 acte	0.30
»Amicul Poporului« T. Vuculescu	1.—
Bibl. »Bunul Econom« Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	nrul
Almanahul »Petru Maior«	4.—
Manegiuți »Reunirea Românilor«	4.—
Ziana »Potpourri«	1.—
Lăpădat »Conferințe«	20
Popescu »Petru Dazacul«	1.60
Păcățianu »Principiile politice«	2.—
dtto »Lupta pentru drept«	2.—
dtto »Judecătorii cu jurați«	80
dtto »Libertatea«	2.—
Chendi »Ioan Botezătorul«	1.—
Pușcariu »Juvenilia«	1.60
Cunțan »Poezii«	1.—
»Monografia Brașovului«	4.—
»Biblioteca Noastră« nrii 3—4, 5, 7, 8—9, 10, 11—12, 13, 14, 15—17 nrul	28
»Școlarul Declamator«	50

S lănină, unsoare și tot felul de articole **de pe cârnătorie** pe lângă prețurile cele mai avant gloase, se poate căpăta zluic în băcănia lui **Garay Károly** Arad, piața Boeckó nr. 2.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORICE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoi. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

Numărul Telefonului 69.

La Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMÁR-rostagyár.

Numărul Telefonului 69

Librăria editoare H. ZEIDNER Braşov (Brassó).

FONDAT ÎN 1867.

Cele mai bune cărți pentru școlile populare

FONDAT ÎN 1867.

cari sunt răspândite în mai multe ediții și cu cari s'au obținut în tot locul cele mai bune rezultate în învățământ sunt următoarele :

Abcdarul ilustrat I-a carte a copiilor de St. C. Alexandru, legat Cor. —40
Abcdar nou ilustrat pentru școlile primare de ambele sexe, de D. Dogariu. Partea I., legată —30 fil., Partea II., leg. Cor. —36
Carte de cetire ilustrată pentru școal. primare de G. Zaharia. Partea I. legată —48 fil., II., leg. Cor. —56
Cartea copiilor ilustrată de St. C. Alexandru, pentru cl. 2 primară, legată Cor. 1.—, broș. —80
Carte de cetire pentru anii din urmă ale școlilor populare și de repetițiune, de D. Dogariu și N. Pilfia, broșată Cor. 1.—, leg. Cor. 1:30
Abcdar maghiar întâia carte pentru deprinderea limbei maghiare în școal. pop. de Fr. Koós și Vasile Goldiș, Ed. V., leg. Cor. —40
A doua carte pentru deprinderea limbei maghiare, de Fr. Koós și V. Goldiș, Ediția II., legată Cor. —50
Manual de limba germană pentru școlile populare, de I. Dorca, legat Cor. —60
Aritmetica de E. F. Lurtz, pentru școal. populare, traduse de un învățător. Partea I., numerii 1—100, broșat Cor. —40 — Partea II., numerii dela 1—1000, ediț. 2, broșat Cor. —70 — Partea III. Frațiunile comune și decimale practica italiană, ect., br. Cor. 1.— — Partea IV. Raporturi, proporțiuni, regulile de 3 simplă și compusă, ect. broșat Cor. 1:80
Aritmetica de D. Dogariu, cu numeri întregi, ediția 2, broșată Cor. —60
Aritmetica pentru anii din urmă ai școlii populare primare, de I. Dariu, broșată Cor. —90
Geografia Ungariei de Dr. Nic. Pop și Vasile Goldiș. Elemente din geografia generală pentru școlile populare Ed. IX., cu harta Ungariei colorată broș. —60; cu harta neagră broș. Cor. —50
Istoria Ungariei și elemente din istoria generală pentru școlile populare, de Dr. Nic. Pop și N. Pilfia. Ediția X., cu ilustrațiuni, broșată Cor. —40
Istoria Ungariei în legătură cu istoria universală, pentru școlile populare de S. Moldovan, broșat Cor. —40
Elemente din constituția patriei sau drepturile și datorințele cetățenești pentru școlile populare de Vasile Goldiș, Ediția II., legată Cor. —40
Fizica pentru școlile populare cu multe ilustrațiuni, de D. Făgărășanu, broșată Cor. —60
Elemente de fizică pentru școlile populare, de I. Dariu, Ediția V., legată Cor. —70
Economia câmpului și grădinăritul de G. Moian, broșată Cor. —50, legată Cor. —60
Elemente de muzica vocală pentru școlile populare, de N. Stoicovici, broș. Cor. —50
Colecțiune de cântece și cântări bisericești pe note, pentru școlile populare, de N. Stoicovici. Partea I., broșat Cor. —50
Cărți auxiliare pentru școlile primare.
Conductor la aplicarea noului Abcdar, ilustrat, de D. Dogariu, broș. Cor. —24

Dicționar portativ român-german-maghiar, de H. Schlandt, broș. Cor. —20 — Ediția întreagă: român-german-maghiar, german-maghiar-român, maghiar-german-român, broșat Cor. —60, în pânză legat Cor. —80
Micul Cântăreț în biserică sau răspunsurile dela Sta Liturgie de I. Dariu, ediț. II., broșată Cor. —16
Micul rugătoriu în școală și acasă de I. Dariu, broșată Cor. —16
Cântece de trozi la Nașterea Domnului împreunate cu câteva cânturi naționale, broșată Cor. —20
Epistolie a Domnului Isus Hristos ce a trimis-o D-zeu din Cer, broș. Cor. —12 legată Cor. —20
Visul Născătoarei de D-zeu împreună cu rug. pentru tot creștinul, br. Cor. —12 legată Cor. —20
Sonorul sau frumos răsunătoarele plânso-cânturi la Mormântul Domnului de G. Ucenescu. Ediția IV., broș. Cor. —24
Versurile Nașterii Domnului nostru Isus Hristos. Ediția IV., broșată Cor. —12

Căiete de desen,

pentru școlile primare și civile.

Caiet de desen pentru școlile populare și civile de A. Lukáts. Caietul I. cu 50 de modele. Caietul II., cu 40 de modele. Caietul III., cu 25 de modele, caietul a Cor. —20
Caiet de desen pentru școlile de fete. Ediția 2-a Cor. —30
Modele pentru caligrafia română în școlile primare după sistemul prof. gimn. A. Lukáts, de și I. Dariu Cor. —20
Caiet de exerciții caligrafic cu diagonale Nr. 1 și 2 Cor. —06
Modele pentru caligr. maghiară și germană Cor. —24
Căiete de probă stau la dispoziție.

Manuale pentru școlile medii

(gimnaziale, reale și școlile civile de fete).
Carte de cetire, pentru clasa I și II gimn. și reală, seminare, pedagogice și școal. super. de fete, de Ioan Popea, revid. de Dr. Constantin Lacea, edit. V., legat în pânză Cor. 2:40
Gramatica limbei române, pentru cl. I și II gimn. etc. de N. Bogdan, broș. Cor. 2.—, legat Cor. 2:40
Curs sistem. de gramatica limbei române întocmit pentru școal. secundare, după cele mai nouă recerinte ale instrucțiunii de N. Pilfia, revizuit de Nic. Sulică, prof. gimn. Ediția IV., volumul I. (Etimologia) Broșat Cor. 1:80
Curs de limba maghiară pentru școal. gimn. etc. prelucrată după Toepler de P. Budiu, prof. gimn., broșat Cor. 1:80, legat în pânză Cor. 2:20
Manual de limba maghiară, pentru clasa I-ă gimn. etc. de N. Bogdan, prof. gimn., broșat Cor. 1.—, cartonat Cor. 1:20; pentru clasa II-a broșat Cor. 1.—; pentru cl. III-a broșat Cor. 1:50; pentru cl. IV-a broșat Cor. 1:80, cart. Cor. 2.—
Gramatica elementară a limbei germane, cu deprinderi de tradus germane și române, vărite printre regulile și cu vocabulele de I. Maxim, prelucrată de N. Pilfia, broșat Cor. 2.—
Sintaxa limbei germane, întocmită pentru cl. super. ale școl. medii de N. Pilfia, broșat Cor. 1:60

Gramatica latină pentru cl. I și II-a gimn., prelucrată după sistemul lui H. Perthes, de P. Budiu, Iosif și A. Bârseanu, broșat Cor. —70
Carte de cetire latină, pentru cl. I ă gimn. de P. Budiu, Iosif și A. Bârseanu, cu vocabular, broșat Cor. 2.—; pentru cl. II-a gimn. cu vocabular, broșat 2:40
Esplicări la cărțile de limba latină, pentru cl. I și II-a gimn., de P. Budiu, Iosif și A. Bârseanu, broșat Cor. 1:20
Sintaxa limbei latine, pentru cl. III și IV gimn. de V. Goldiș, prof. în pens. broșat Cor. 2:80
Gramatica limbei elenice, de Curțius—Iosif, broșat Cor. 5.—
Curs complet de limba franceză, de A. Vlaicu, metoda I. Fetter. Partea I și II, broșat 2:40; partea III Cor. 2:40; partea IV Cor. 2:80
Grammaire française, de A. Vlaicu, broșat Cor. 1:20
Geografie, pentru școlile medii, după D. Laky, de D. Făgărășanu și S. Moldovan. Tom. I. Regatul Ungariei, ediția 2-a, ilustr., legat Cor. 2.—
Geografia, pentru școal. medii, după D. Laky, de D. Făgărășanu și A. Bârseanu. Tomul II. Europa fără de reg. Mării-Mediter, broșat Cor. 1.— — Tomul III. Asia, Africa, Australia și America Cor. 2.—
Curs elementar de botanică și zoologie, pentru cl. inferioare etc., de G. Chelariu, partea II-a, broșat Cor. 2.—
Istoria universală, pentru școlile sec. de V. Goldiș. Volumul I. Evul vechiu, broșat Cor. 2.—
Aritmetica, de F. E. Lurtz. Partea III, frațiunile comune și decimale, practica italiană, regula de trei simplă și compusă etc., broșat Cor. 1.— — Partea IV. Raporturi, proporțiuni, calcul societății și câteva alegațiuni. Terminul mediu, interesele compuse, calcularea facturilor, discountului, a hârțiilor de stat, a acțiilor. Purtarea și inducerea contului curent, contabilitatea industrială etc., broșat Cor. 1:80, legat în pânză 2:20

Cărți auxiliare și diverse.

Dicționar german-român, ptru școală și conversațiune, de Th. Alexi. 5-a ediție, broșat Cor. 3:60
— român-german, 2-a ediție, prelucrată și complectată. S'a aplicat în parte ortografia Academiei Române dela 1904, exclusiv cea mai nouă ortografie germană, broșat Cor. 4:50
Amândouă părțile legată într'un volum elegant în piele Cor. 10.—
Caractere morale, exemple și sentințe de Ioan Popea, prof., broșat Cor. 2.—
Incercări în literatură, de I. A. Lăpădat, broșat Cor. —50
Despre metrii în poeziile lirice a lui Horațiu, de I. Lengeru Cor. —50
Instrucțiuni populare, despre datorințele și drepturile de dare, de W. Niemandz, broșat Cor. 1:20
Bucătăreasa națională, carte de bucate cu 1465 de rețete, de I. C. Hinfescu, brașat Cor. 1:60
Pătânile mult cercatei Griselde, istorioară morală prea interesantă, de Hinfescu, broșat Cor. —16

Cataloge care vor apărea în curând se trimit franco în tot locul.

Toate cărțile de școală sunt aprobate de Inaltul Minister r.-ung. de culte sau de prea Venerabile Consistoare!

Învățători, librari și vânzători primesc rabat.

Toate aceste cărți se pot procura dela Librăria H. ZEIDNER, Braşov (Brassó).

Cine vrea să cumpere ghete de vară

(fél czipő)

ghete pentru bărbați pentru femei și copii
precum în piele colorată
pe lângă prețurile cele mai moderate în
un asortiment bogat acela poate se căș-
tigi în prăvălia lui

Czernóczy Mihály

călțunar pentru bărbați și femei

ARAD, Kossuth-utca nr. 67.

INTEMEIAT LA 1850.

PIANE

Intre plăcerile vieții familiare, fără îndoială se
ține și pianul, ce în magazinul meu găsește în
forme noi, dela 700 cor. în sus, iar cele folo-
site dela 200 cor. începând.

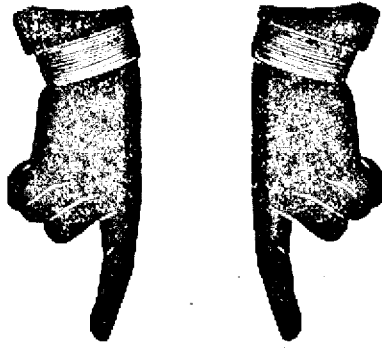
Folosirea de
pian, pe lună 8
cor. Pocierea pi-
anelor în pro-
vincie și în loc o
îndeplinește prin
ajutorul meu
de specialitate.

În biblioteca mea de împrumutare
în care se găsesc opuri literare în limba maghia-
ră, germană și franceză în cel mai mare schimb
Prețul de cetit pe lună 1 cor., iar după volum
8 fileri.

KRISPIN JÓZSEF

ARAD, Deák Ferencz-u. 28.

Nu mai este
boală de porci

dacă vei comanda vestitul
praful de nutreț
din Seghedin.

Promovează apetitul porcilor, le curăță mâțele, prin ce
capătă sânge proaspăt și curat, promovează de tot îngră-
șatul, după folosință porcii nu se mai îmbolnăvesc.

PREȚUL unei cutii 50 fl. și 1 cor. La comande mai mari
mai ieftin. Revanzătorii au scăzământ la preț.

Se poate procura exclusiv la

Zenke Zoltán, Szeged.

Nu mai este incuierură de șezut!

S'a gătat cu durerea de stomacul și cu lipsa de apetit,
dacă vei comanda preparatul men de licor din plante ce
întărește stomacul:

Barátital.

O sticlă familiară mare 4 coroane; 10 sticle miel 5 co-
roane; 1 sticlă 80 fileri.

Preparator: ZENKE ZOLTÁN, SZEGED.

De oarece contra perturbărilor de stomach și contra
lipsei de apetit numai beutura DTal „Barátital” mi-a folo-
sit, mă rog a-mi trimite cât mai curând 100 sticle cu
rambursă.

Törökszentmiklós, 5 Noemvre 1905.

Garami Zsigmond, dir. la școala civilă.

Raderea de prisos!

Cine voește se economisească banii, cine
voește se cruțe timpul, cine nu voește se
fie espus la vre-o boală de piele, acela
se rade

cu „RASOL”

sănătos! plăcut! ieftin!

Un kilogram cu care se poate rade de
30 de ori, 2-40 Cor. în provincie 3. Cor.
plătindu-se înainte, se trimite gratuit. Cu
mandat postal mai scump cu 20 fil. Pregă-
tește și trimite

„RASOL” Vegyiipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.

Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

— Vanzătorilor dă concesiune. —

Cel mai bun mijloc pentru stărpirea
părului

„RASOLIN”-ul

foarte recomandat damelor,

Prețul unui borcan 2 Cor. în provincie 2-50
Cor., pe lângă trimiterea sumei, franco cu
mandat postal e mai scump cu 20 fil. Uni-
o o o o cul pregătitor o o o o

„RASOL” Vegyiipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.

Magazin: Farm. Török József, Király-u. 12

Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

Oltoii de vie de vândut.

Am onorul a aduce la cunoștința D-lor proprietari de
vie, că până ce mai am deposit din oltoii de vie din
acest an, voi vinde oltoii frumoși cu rădăcină bo-
gată de vie de vin și struguri confect.

Pentru substituirea butucilor uscați în urma secetei
mare recomand mai ales oltoii de vie cu rădăcină bo-
gată, precum și mlădițele rădăcinoasă de „Riparia-
Portalis” și „Rupestris-Monticola”.

La cerere servesc Onor. cumpărători bucuroși cu me-
todul cu succes a oltoilor de substituit.

În privința soiurilor și a prețurilor servește cu deslu-
șire mai detaliată

Winkler József, producător de oltoii de vie

Telefon 410. Arad, str. Battyhányi nr. 13. Telefon 410.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄
și 5⁰/₁₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez spe-
sele de intabulare, convertez datoriile de interese mari.

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

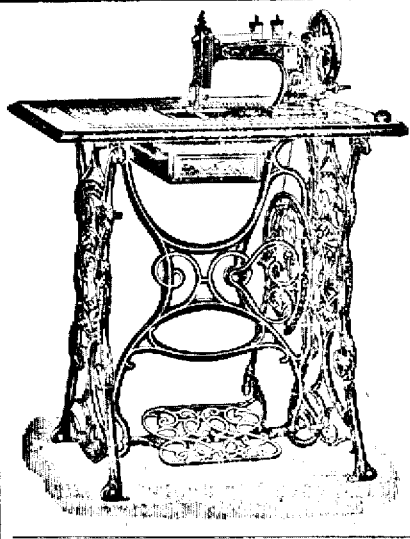
Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili
și demni de încredere.

30 fl.
Mașini de cusut.

Pe lângă rezponzabilitate de 5
ani o mașină nouă, familiară, veri-
tabil

SINGER

cu armariu închis se poate căpăta
numai la

SINGER A.

Budapest, VII., strada Akácza 55

și filiala din strada Sziv 42.

Dregeri a tot felul de mașini de cusut se primesc pe lângă prețu-
rile cele mai favorabile și pentru munca mea viitoare iau răspundere.

— Catalog gratuit și franco. —

Arangeamente de luminat Acetylén

cu baterie independentă, cu aparatul brevetat „Lux“. Desvoltătoare fără manuire, automate, sistem cu carbid .. în apă fără orice primejdie. ..

Arangeamente de lumină electrică și de transmisiuni.

Specialitate: Baterii mici independente (Eletrogene) pentru orașe, castele, hotelurile, mori și case private. Manuire nu este, prețuri ieftine. ..

O lampă aprinsă de 16 lumini costă pe oră 1 fil., o putere reală de cal costă 6 fil.

Motoare: de benzin, gaz, de oleu ect. pentru orice scop.

Fejér és Schmidt

BUDAPEST, Eötvös-tér 2.

MANDL FERENCZ

Vopsitor de metal

A R A D, STRADA BOCZKÓ Nr. 11.

Primește spre efectuare orice lucru ce cade în această branșă, precum căzi pentru scaldă, chiilii de scaldă, mobile de fier și de lemn, canoane de apă, punerea în aur, marmură și bronzuri lampelor, pictură de majolica pe lemn și metal, floderizare în orice valoare în forma cea mai senzațională pe lângă prețuri ieftine și serviciu prompt.

Edificat
la
1888.

Schiller József

Edificat
la
1888.

Atelier de articole aurite, oglinzi și rame pentru icoane
Szeged, Petőfi Sándor sugár-út 11/a.

Primesc spre efectuare pe lângă prețurile cele mai avantajoase:

Lucruri de tot felul: Rame pentru icoane și oglinzi din lemn, făcută după plan, în modul cel mai artistic.

Auritori ce se poate spăla pe icoane vechi și noi și rame de oglinzi. Infrumșetări de sculptură, de palate, hoteluri și cafenele.

Aranjament pentru biserici, pre-cum infrumșetări de altare, anvoane, bapstisterie, steaguri, feșnice, catafalce, cupole, felinare, cruci și icoane.

Sirupul carpatian

pentru pept

al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuințează cu succes de 30 de ani, e admirabil medicament contra tusei și asudărei de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutirea și mistuirea; întărește și întinerește corpul.

Bărbatul și copilul, îl pot folosi fiindcă are deosebită influință asupra singelui și formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la spițaria lui

Barcsay Károly

Szeged, Széchenyi tér 12.

JACOB REICH

Fabrică de cumpeni decimale și de mașini economice

UJVIDÉK.

Cumpeni decimale,	văpsite galben,	fără greutate:
50	100	150
24—	28—	32—
300	500	750
40—	50—	80—

Cu încuetoare dublă cu 10— coroane mai mult. Greutățile să socotesc separat.

Tăietor de paie patentat cu îmbucătură 50— coroane.

Tăietoare de rând 48 cor.

Pentru călcat cu piciorul cu 5 coroane mai mult.

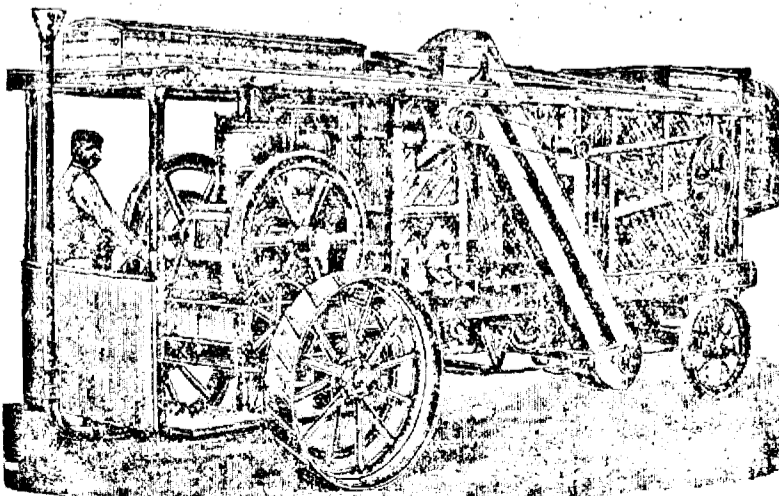
Vîrteje pentru un cal 160 cor.

Săpător de porumb foarte bun 50 de cor.

Fabric mașini de îmblătit cu benzin

după brevetul propriu al meu. — Mașinile toate au fost probate și găsite bune peste așteptare. Să pot ușor manua, se poate lucra ori când cu ele; garantez pe 3 ani despre durabilitatea lor; eu singur leam examinat; funcționează momentan fără perdere de vreme; să poate lucra toată ziua fără control; umblă înainte și înapoi.

La cerere trimit prețuri curente despre fabricatele mele.

Onorat public!

Am onoare a Vă aduce la cunoștință, că după o funcțiune de 15 ani la firma Neumann M. din Arad, am părăsit acea firmă și am întemeiat **și deschis** aici în loc o nouă

prăvălie

de tot felul de haine pentru bărbați, juni și băieți

care e deja improtocolată la tribunal sub firma

Braun Miksa

ARAD

Szabadság-tér, palatul gróf Nádasdy.

Experiențele și cunoștințele mele speciale, precum și legăturile avantajoase mă îndreptătesc a spera, ca voi putea satisface și în măsură completă celor mai jingăse pretenziuni a le onoratului public. Indraznesc a mai aminti, că

deschid clasă separată pentru comande după măsură.

Toate comenzile și târguierile să întâmplă și pregătesc numai sub supravegherea mea personală, prin ce se asigură materiile cele mai escelente, ce le posed în magazină, în asortiment mare, pe cari le vind cu cele mai moderate prețuri fixe.

Rog cu deosebit respect pe onor. public, că în noaua mea întreprindere se binevoiască a mă părtini și învrednici de comande numeroase.

Cu osebită stimă:

BRAUN MIKSA.

Ifj. Kopetkó Károly

CASĂ DE MARFE

PENTRU MODA DE BĂRBAȚI ȘI FEMEI

ARAD

Strada bisericii — palatul Minorităților.

Telefon local și pentru comitat nr. 477.

Isvorul cel mai ieftin de târguit.

Își recomandă magazinul său bogat provăzut cu tot felul de

stofe țesute pentru costume de dame

după moda cea mai nouă negre și în colori.

Daruri gata pentru mirese, pentru juni și fete.

Mare asortiment pentru reverenzi și faloane preoțești.

● Mustre în loc și provincă trimite gratis. ●

Plise și guvelnare în toată lățimea.

Mare asortiment de pănuri pentru haine bărbătești.

COLUMBIA

escelent mijloc contra pișcăturilor de insecte și țintari.

Prețul, împreună cu fluiditățile aparținătoare, 1 cor. 20 fil.

Pastilla-Tannin

e unicul medicament cu efect în pozitivă diareii copiilor.

◆◆◆◆ Bucata cu 10 fileri. ◆◆◆◆

Se capătă numai la unicul apotecar:

Rozsnyay Mátyás

Arad, Szabadság-tér.